

Naar wijkplatforms voor de binnenstad

Bas Savenije, voorzitter wijkraad binnenstad

14 augustus 2019

Dit is een voorstel voor de inrichting van wijkplatforms in de binnenstad. Het is een voorstel op persoonlijke titel ter discussie in de wijkraad en met de andere betrokken organisaties.

Uitgangspunten van de gemeente

Het college van B&W heeft de ambitie om de verbinding met de stad te verbeteren en te verbreden. Het wil daartoe de wijkraden vervangen door een nieuwe organisatievorm, de wijkplatforms. Het huidige stelsel van wijkraden vindt men te weinig flexibel en te bureaucratisch geworden.

Het wijkplatform is een netwerkorganisatie die de verbinding legt tussen buurtorganisaties en richting de gemeente. Hiermee wil men voortbouwen op bestaande bewoners- en buurtgroepen en ondernemersgroepen.

Elke wijk kent tenminste één verbindend platform. Er is geen hiërarchische positie van het verbindend wijkplatform ten opzichte van de andere bewonersgroepen, -comités en initiatieven.

Een verbindend wijkplatform organiseert in elk geval twee keer per jaar een bijeenkomst. Hierbij worden uitdrukkelijk ook mensen uit de wijk uitgenodigd die zelf minder snel in een platform plaatsnemen.

Huidige situatie in de binnenstad

Kijkend naar de bovengenoemde uitgangspunten wijkt de binnenstad af van de overige wijken wat betreft het relatief grote belang dat andere groepen dan bewoners hebben bij de beleidsvorming t.a.v. de wijk: ondernemers van winkels en horeca, culturele instellingen, sociale organisaties.

De **wijkraad binnenstad** is vooral een bewonersorganisatie. De wijkraad benadrukt ook regelmatig het belang van een goede bewoners-inbreng omdat andere belangengroepen vaak een eigen goede ingang bij het college hebben, zoals bijvoorbeeld de (horeca)ondernemers via het CMU. De wijkraad bestaat op dit moment uit 10 leden, die allen het bewonersbelang vertegenwoordigen. De wijkraad onderhoudt goede contacten met de meeste buurtgroepen in de binnenstad, doch de samenstelling is beperkt qua diversiteit (qua leeftijd, culturele achtergrond en maatschappelijke functie).

Voor de behartiging van bewonersbelangen op wijkniveau is er ook de **Actiegroep Binnenstad030**, die op initiatief van de wijkraad is ontstaan n.a.v. het horecakader. Ook Binnenstad030 onderhoudt contacten met diverse buurtgroepen. De actiegroep kent een zogenaamde actieve groep van ongeveer 15 personen. Daaromheen is er een groep van latent actieve bewoners van ongeveer 35, die opgeroepen kunnen (willen) worden als actie noodzakelijk is (zoals flyeren). En daaromheen is nog een groep van ongeveer 150 personen, die aangegeven hebben het werk van de actiegroep te ondersteunen. De Actiegroep Binnenstad030 kent uitdrukkelijk geen formeel lidmaatschap. De actiegroep wordt ondersteund door de Stichting Binnenstad030 die de gelden van de Actiegroep

beheert en zelf middelen tracht te verwerven, vooral om in voorkomende gevallen in rechte te kunnen optreden.

In het kader van de Omgevingsvisie Binnenstad is een **Binnenstadgroep** samengesteld. De Omgevingsvisie Binnenstad is een gebiedsgerichte uitwerking voor de binnenstad van de ambitie voor de gehele stad: een wenkend perspectief voor 20 jaar met richtinggevende uitspraken. Het doel van de Binnenstadgroep is om, ten behoeve van de vormgeving van het proces van de Omgevingsvisie, vertegenwoordigers te hebben van alle groepen van betrokkenen: bewoners, ondernemers, bezoekers, organisaties/instellingen. Hierbij moet de inbreng uit alle groepen gewaarborgd kunnen worden, hetgeen niet impliceert dat alle groepen daadwerkelijk permanent in de binnenstadgroep vertegenwoordigd moeten zijn. De Binnenstadgroep bestaat uit ca. 20 actieve personen uit diverse geledingen van de samenleving en de gemeentelijke organisatie. Zij zitten daar op persoonlijke titel, zonder last of ruggenspraak maar hebben wel inbreng vanuit de gezichtspunten van een bepaalde belangengroep. Er is een onafhankelijke voorzitter en een professioneel secretariaat. De samenstelling is momenteel als volgt:

- verschillende typen bewoners (wijkraad, Actiegroep Binnenstad030, Vidijs – Utrechtse Studentenunie, SOLGU – overleg gehandicapten, expats)
- ondernemers (CMU, VCOC – commercieel onroerend-goed-eigenaren, Koninklijke Horeca)
- organisaties/instellingen (Universiteit Utrecht, Musea, woningbouwcorporaties, Vereniging Oud Utrecht, De Tussenvoorziening, scholen, kerken, Utrecht Marketing)
- gemeente (ambtelijk: gebiedscoördinator, wijkadviseur)

De toekomst

Geconstateerd kan worden dat de Binnenstadgroep de ambitie en de samenstelling heeft die het college met een nieuw wijkplatform beoogt:

- een brede samenstelling, gericht op contact met alle relevante groepen en partijen;
- gerichtheid op betrokkenheid van alle relevante stakeholders bij de vormgeving van het proces van beleidsvorming;
- mogelijk scharnierpunt (signalering en initiatief tot contact) voor inhoudelijke betrokkenheid van organisaties en instellingen bij de inhoudelijke vormgeving en uitvoering van beleid.

Het verdient daarom aanbeveling dat de Binnenstadgroep zijn rol verbreedt tot wijkplatform waarbij de scope wordt verbreed met actuele onderwerpen.

De **Binnenstadgroep** als wijkplatform heeft dan tot taak om:

- binnenstadbrede issues te agenderen,
- procesvoorstellen te doen op relevante thema's op basis van signalen uit de betrokken partijen en/of ontwikkelingen bij de gemeente,
- verbinding te leggen tussen de betrokken partijen op binnenstadniveau.

Het is een netwerkorganisatie van groepen, organisaties en instellingen die stakeholder zijn bij de totstandkoming en uitvoering van beleid m.b.t. de binnenstad. Relevante organisaties kunnen aanhaken bij dit platform en wijzen een primaire vertegenwoordiger aan die zonder last of ruggenspraak maar wel vanuit het belang van de achterban deelneemt.

Er is geen sprake van een formeel lidmaatschap; vervanging is mogelijk en er is geen lidmaatschapstermijn. Het is niet noodzakelijk dat elke organisatie bij alle bijeenkomsten aanwezig is; bij bijeenkomsten kunnen ook andere organisaties worden uitgenodigd. De bijeenkomsten zijn openbaar.

Bij de participatie spelen bewoners een essentiële rol. Inhoudelijk zal dit zich vaak op buurtniveau afspelen; er zijn in de binnenstad vele buurtgroepen van bewoners. Het aantal vertegenwoordigers van bewonersbelangen in de Binnenstadgroep is noodzakelijkerwijs beperkt en dat doet onvoldoende recht aan het belang van de bewoners bij en voor de leefbaarheid van de binnenstad; dat belang is wezenlijk anders dan het belang van de andere stakeholders. Ook is de afstand tussen de Binnenstadgroep en de diverse bewonersgroepen in de binnenstad te groot. Het is daarom gewenst om naast het breed samengestelde wijkplatform ook een **Bewonersplatform** te hebben als netwerk van de bewonersorganisaties in de binnenstad. Dit Bewonersplatform heeft dan dus een afvaardiging naar de Binnenstadgroep, maar er is geen ondergeschikte positie ten opzichte van de Binnenstadgroep; beide platforms hebben een eigen karakter en inbreng. Het accent van de Binnenstadgroep ligt op het proces, mede vanuit signalen uit de verschillende partijen en uit buurten en naar aanleiding van ontwikkelingen en plannen bij de gemeente. Het Bewonersplatform gaat ook over het proces maar dan vooral vanuit het bewonersbelang in één of meer buurten of een breed gedeeld bewonersbelang. Daarnaast gaat het Bewonersplatform ook over inhoud en zal het, waar gewenst en mogelijk, een gezamenlijk standpunt van binnenstadsbewoners formuleren.

Het Bewonersplatform heeft tot taak om

- binnenstadbrede issues te agenderen,
- aandacht te vragen voor bewonersparticipatie bij buurtgerichte issues,
- verbinding te leggen tussen de diverse bewonersgroepen,
- bewoners waar nodig te mobiliseren op relevante thema's.

Het is een netwerkorganisatie van de bewonersgroepen in de binnenstad. Deze kunnen aanhaken bij het Bewonersplatform en wijzen een of meer primaire vertegenwoordigers aan die zonder last of ruggespraak maar wel vanuit het belang van de achterban deelnemen. Er is geen sprake van een formeel lidmaatschap; vervanging is mogelijk en er is geen lidmaatschapstermijn.

Het Bewonersplatform kan worden gevormd door een samenvoeging van de huidige wijkraad en de Actiegroep Binnenstad030, waarbij de wijkraad in zijn huidige vorm wordt opgeheven. Het is gewenst dat dit Bewonersplatform de contacten met de bewoners-buurtgroepen verstevigt, zodat vanuit het Bewonersplatform en de vertegenwoordiging in de Binnenstadgroep de buurtgroepen betrokken kunnen worden bij (beleids-) vraagstukken, zowel binnenstadbreed als concreet voor hun eigen buurt.

Het Bewonersplatform heeft een onafhankelijk voorzitter en een professioneel secretariaat.